

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 52/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Lacovou, Pražská 4, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 395/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 395/2014 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Košice-okolie **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 395/2014 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **2 000 eur**, ktoré je Okresný súd Košice-okolie **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Košice-okolie **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **615,39 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 395/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). V napadnutom konaní navrhuje okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 52/2022-12 z 26. januára 2022 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. V konaní vo veci samej sa sťažovateľka ako spoločníčka obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spoločnosť“) žalobou okresnému súdu doručenu 22. decembra 2014 v mene spoločnosti domáha voči konateľovi spoločnosti zaplata 15 000 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody. K priebehu napadnutého konania, opisujúc jeho chronologický priebeh, uviedla, že okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 14C/395/2014-65 zo 16. februára 2017, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1Co/335/2018 z 12. júna 2019 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Po uplynutí viac ako ročného obdobia nečinnosti okresného súdu sťažovateľka podaním z 2. decembra 2019 žiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd nariadil pojednávanie vo veci na 25. marec 2020. Pojednávanie sa však z dôvodu pandémie COVID-19 nekonalo. Ďalšie pojednávanie vo veci okresný súd nariadil na 17. september 2020. Pojednávanie neskôr odročil na 30. september 2020. Toto pojednávanie sa uskutočnilo. Uznesením okresného súdu vyhláseným na pojednávaní 30. septembra 2020 bolo pojednávanie odročené na 3. december 2020 a žalovanému bola uložená povinnosť podať kvalifikované vyjadrenie k žalobe a sťažovateľke po doručení jej tohto vyjadrenia zaslať svoje stanovisko k nemu. Žalovaný podal vo veci vyjadrenie z 15. októbra 2020 a sťažovateľka k nemu podala svoje vyjadrenie z 30. októbra 2020. Pojednávanie nariadené na 3. december 2020 sa tiež uskutočnilo a okresný súd na ňom vyhlásil uznesenie, ktorým pojednávanie odročil na neurčito a stranám sporu uložil povinnosť predložiť dôkazy vyžiadané na pojednávaní. Sťažovateľka predložila okresnému súdu dôkazy podaním zo 4. februára 2021. O podaní vyjadrenia protistrany do podania ústavnej sťažnosti nebola okresným súdom vyzumená. Podaniami doručenými okresnému súdu 26. júna 2021 a 7. októbra 2021 žiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania. Podľa jej názoru okresný súd od pojednávania konaného 3. decembra 2020 nekoná.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta primárne nečinnosť okresného súdu. Argumentuje tým, že okresný súd napriek jej viacerým žiadostiam a urgenciám v napadnutom konaní od 3. decembra 2020 bezdôvodne a právne neospravedlivo nekoná. Nečinnosť okresného súdu je podľa jej názoru jedinou príčinou neprimeranej dĺžky konania pred ním.

Vec sťažovateľky, o ktorej má rozhodnúť, nie je pritom podľa nej právne ani skutkovo výnimočne zložitá. Svojím správaním dĺžku napadnutého konania negatívne neovplyvnila. Podľa sťažovateľky nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní jej vznikajú ďalšie zbytočné výdavky a psychicky ťažko zvládnuteľné situácie.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľky a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

4. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V/48/2022 doručenom ústavnému súdu 28. februára 2022, uvádzajúc chronologický prehľad úkonov vykonaných v napadnutom konaní, nepoprel, že z prehľadu a priebehu vykonaných úkonov v napadnutom konaní bola zistená nečinnosť súdu od 13. apríla 2015, keď okresný súd rozhodol o zrušení uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku z 2. marca 2015 a doručoval stranám sporu oznámenia a poučenia o procesných právach a povinnostiach, protistrane spolu so žalobou, aby sa k nej vyjadrila, do 13. decembra 2016, keď okresný súd nariadil termín pojednávania vo veci na 16. február 2017, ďalej od 14. júna 2017, keď sťažovateľka na výzvu okresného súdu predložila okresnému súdu potvrdenia o svojich majetkových pomeroch, do 5. marca 2018, keď okresný súd doručoval odvolanie sťažovateľky na vyjadrenie protistrane, a od 29. júla 2021, keď okresný súd doručoval podanie sťažovateľky s prílohami protistrane na vyjadrenie, až dosiaľ. Podľa okresného súdu obdobie od 18. septembra 2018, t. j. od predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu zo 16. februára 2017 do jeho vrátenia 22. júla 2019, spolu so zrušujúcim uznesením nemožno považovať za obdobie prietahu v napadnutom konaní, keďže zákonný sudca okresného súdu nemal reálne spis k dispozícii. Okresný súd tiež uviedol, že v záujme zabezpečenia plynulosti napadnutého konania je predsedičkou okresného súdu nariadený mesačný dohľad a tiež bol vykonaný pohovor so zákonnou sudkyňou zameraný na predchádzanie ďalším prietahom v napadnutom konaní. Podľa okresného súdu, keďže neeviduje sťažnosť sťažovateľky na prietahy v napadnutom konaní podanú v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), treba mať za to s odvolaním sa na judikatúru ústavného súdu, že návrhom sťažovateľky obsiahnutým v jej ústavnej sťažnosti by nemalo byť vyhovené z dôvodu nevyužitia, resp. nepreukázania využitia možnosti podať sťažnosť predsedovi súdu. Finančné zadost'učinenie žiadané sťažovateľkou považuje okresný súd za neprimerane vysoké. Navrhuje preto, aby v prípade konštatovania porušenia označených základných práv sťažovateľky bolo sťažovateľke priznané finančné zadost'učinenie v nižšej výške.

III.2. Replika sťažovateľky:

5. Sťažovateľka sa na výzvu ústavného súdu z 28. februára 2022 k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 8. marca 2022, v ktorom uviedla, že z vyjadrenia okresného súdu vyplýva jeho vedomosť o prietahoch v napadnutom konaní, pričom trvajúcu nečinnosť má v úmysle odstrániť zabezpečením plynulosti v napadnutom konaní. Vyjadrila nádej, že v napadnutom konaní bude čoskoro nariadené pojednávanie, ktoré sa od 3. decembra 2020

nekonalo. Podľa jej názoru vyjadrenie okresného súdu potvrdzuje dôvodnosť jej ústavnej sťažnosti a uznáva, že okresný súd porušil jej označené základné práva.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

6. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zhodne s údajmi uvedenými aj v bodoch 2 a 4 tohto nálezu zistil, že napadnuté konanie začalo na základe žaloby podanej sťažovateľkou na okresnom súde 22. decembra 2014 (2. marca 2015 okresný súd konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, po jeho zaplatení 23. marca 2015 okresný súd 13. apríla 2015 zrušil svoje uznesenie z 2. marca 2015 a stranám sporu zaslal poučenie o procesných právach a povinnostiach a žalovanému žalobu sťažovateľky na vyjadrenie, pozn.). Okresný súd 13. decembra 2016 nariadil pojednávanie na 16. február 2017. Na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku okresného súdu odvolanie (spolu s návrhom na oslobodenie od súdneho poplatku, pozn.), ktoré bolo okresnému súdu doručené 3. mája 2017. Okresný súd 29. mája 2017 vyzval sťažovateľku, aby dokladovala svoje majetkové pomery (sťažovateľka ich dokladovala okresnému súdu 14. júna 2017, pozn.). Okresný súd 5. marca 2018 zaslal odvolanie sťažovateľky na vyjadrenie žalovanému a 29. marca 2018 priznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu sťažovateľky bolo okresnému súdu doručené 19. apríla 2018. Následne okresný súd 9. mája 2018 zaslal sťažovateľke vyjadrenie žalovaného k jej odvolaniu na účel vyjadrenia sa k nemu. Replika sťažovateľky bola okresnému súdu doručená 24. mája 2018 (okresný súd ju zaslal žalovanému na vyjadrenie sa k nej 3. júla 2018, pozn.). Okresný súd 18. septembra 2018 predložil spis na rozhodnutie o podanom opravnom prostriedku sťažovateľky krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 1Co/335/2018 z 12. júna 2019 zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený z krajského súdu 22. júla 2019. Následne okresný súd 17. decembra 2019 nariadil pojednávanie na 25. marec 2020, avšak tento termín pojednávania bol zrušený z dôvodu ochrany verejného zdravia v súvislosti s ochorením Covid-19. Okresný súd 6. júla 2020 nariadil termín pojednávania na 17. september 2020. Tento termín pojednávania bol odročený na 30. september 2020. Na tomto pojednávaní okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaslať kvalifikované vyjadrenie k žalobe a stranám sporu povinnosť podať ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Pojednávanie bolo odročené na 3. december 2020. Vyjadrenie žalovaného k žalobe bolo okresnému súdu doručené 15. októbra 2020 (okresný súd ho zaslal sťažovateľke na vyjadrenie 19. októbra 2020, pozn.). Replika sťažovateľky bola okresnému súdu doručená 30. októbra 2020 (okresný súd ju zaslal žalovanému na vyjadrenie 2. novembra 2020, pozn.). Duplika žalovaného bola okresnému súdu doručená 1. decembra 2020. Na pojednávaní 3. decembra 2020 okresný súd uložil stranám sporu povinnosť predložiť listinné dôkazy a pojednávanie odročil na neurčito. Podanie sťažovateľky s prílohami bolo okresnému súdu doručené 4. februára 2021. Okresný súd ho zaslal na vyjadrenie žalovanému 29. júla 2021.

7. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania a súdneho spisu okresného súdu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prietáhov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup samotnej sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

11. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je uplatnenie nároku na náhradu škody (v tomto prípade sa sťažovateľka v mene spoločnosti domáha náhrady škody spôsobenej konateľom spoločnosti pri výkone jeho pôsobnosti, pozn.), v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu či skutkovú náročnosť sporu.

12. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní predloženého spisového materiálu na strane sťažovateľky nezaznamenal žiadne obštrukčné správanie, ktoré by malo za následok predlžovanie napadnutého konania. Z obsahu súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sa riadne zúčastňovala pojednávaniu a primerane reagovala na výzvy. Viacerými podaniami okresnému súdu sa tiež aktívne domáhala konania vo veci.

13. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní ako tretie kritérium, v súvislosti s ktorým poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (m. m. IV. ÚS 22/02, I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 103/09).

14. K postupu okresného súdu v napadnutom konaní je potrebné uviesť, že po preštudovaní predloženého spisového materiálu – súdneho spisu okresného súdu ústavný súd identifikoval tak nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní, ako aj jeho nesústredenú a neefektívnu činnosť v ňom.

15. Ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd bol vo veci úplne nečinný, a to od zrušenia svojho uznesenia o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku 13. apríla 2015 a doručovania oznámenia a poučenia o procesných právach a povinnostiach stranám sporu a žalovanému aj žaloby sťažovateľky, aby sa k nej vyjadril do 13. decembra 2016, keď nariadil termín pojednávania na 16. február 2017, ďalej od 14. júna 2017, keď sťažovateľka na výzvu okresného súdu z 29. mája 2017 predložila okresnému súdu potvrdenia o svojich majetkových pomeroch, do 5. marca 2018, keď okresný súd doručoval odvolanie sťažovateľky na vyjadrenie žalovanému, a napokon od 29. júla 2021, keď okresný súd doručoval podanie sťažovateľky s prílohami žalovanému na vyjadrenie, až dosiaľ, t. j. v celkom trvaní presahujúcom 3 roky.

16. Nesústredenú a neefektívnu činnosť okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd identifikoval v tom, že síce na prvom pojednávaní 16. februára 2017 vyhlásil rozsudok, ktorým rozhodol o zamietnutí žaloby sťažovateľky, avšak pred začatím pojednávania neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci v zmysle § 181 ods. 2 CSP, ktoré má zásadný význam pre ďalší procesný postup strán sporu v kontradiktórnom súdnom procese a umožňuje stranám sporu objektívne predvídať následné súdne rozhodnutie, čím im vytvára priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície a ich právnej argumentácie (ako to konštatoval aj krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia z 12. júna 2019, ktorým zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a to práve aj z dôvodu neuvedenia svojho predbežného právneho posúdenia veci pred začatím pojednávania, na ktorom vyhlásil rozsudok, pozn.). Účelom inštitútu predbežného právneho posúdenia veci súdom je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania vrátane prevencie pred tzv. prekvapivými súdnymi rozhodnutiami. Ak by okresný súd v napadnutom konaní pred vyhlásením odvolaním napadnutého rozsudku uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci v zmysle § 181 ods. 2 CSP, sťažovateľka by mala možnosť prehodnotiť svoju procesnú pozíciu a orientovať svoju právnu argumentáciu tak, aby napokon k vyhláseniu rozsudku okresného súdu o zamietnutí jej žaloby vôbec nedošlo, a tým nedošlo ani ku konaniu o jej odvolaní proti tomuto rozsudku pred krajským súdom, čo by nepochybne viedlo k podstatne kratšej celkovej dĺžke trvania konania o uplatnenom žalobnom návrhu sťažovateľky.

17. Na základe uvedeného ústavný súd dospel v prípade sťažovateľky k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí ústavný súd skonštatovať, že priet'ahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho už uvedenej nečinnosti a nesústredenej a neefektívnej činnosti.

18. Vo vzťahu k okresným súdom namietanej skutočnosti, že sťažovateľka nepodala v napadnutom konaní sťažnosť na priet'ahy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch, resp. nepreukázala nevyužitie tejto možnosti z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil

protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, II. ÚS 344/2018). Ústavný súd preto o ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), v zásade koná iba za predpokladu, ak tento preukáže, že označený právny prostriedok využil (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde), alebo ak preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Zároveň je však potrebné uviesť, že v zmysle svojej stabilizovanej judikatúry (III. ÚS 99/2017, IV. ÚS 613/2021, III. ÚS 6/2022) ústavný súd, rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad rozsudky vo veciach Ištván, Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický proti Slovenskej republike z 12. 6. 2012), z ktorej vyplýva záver, že sťažnosť predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch nemožno považovať za efektívny právny prostriedok nápravy porušenia práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, na požiadavke využitia uvedeného prostriedku nápravy netrvá v tých prípadoch, keď dĺžka napadnutého konania v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu bola už *prima facie* zjavne neprimeraná (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012). V súdnom konaní trvajúcim od roku 2014 tomu tak nesporne je.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

20. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza (bod 2 výroku nálezu).

21. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka požadovala priznanie zadosťučinenia vo výške 2 000 eur. Uvedené odôvodňovala primárne úplnou nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní, pričom poukázala na to, že z napadnutého konania okresného súdu jej vznikajú psychicky ťažko zvládnuteľné situácie.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie obdobia úplnej a neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu v rámci napadnutého konania v trvaní presahujúcom tri roky a jeho nesústreďenej a neefektívnej činnosti v ňom, ktorá tiež výrazne prispela k celkovej dĺžke trvania konania o uplatnenom žalobnom návrhu sťažovateľky presahujúcej sedem rokov. Zároveň v tejto súvislosti prihliadal aj na to, že sťažovateľka sa svojím postupom a konaním nijak nepričinila o nemožnosť rozhodnúť vo veci či vykonať úkony potrebné k vydaniu rozhodnutia vo veci, preto ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 2 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 615,39 eur (bod 4 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a podanie repliky k vyjadreniu okresného súdu). Celkovo tak sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov v sume 615,39 eur.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu